

som orsakar skada. — *Syn.* Streck, Spratt, Upp-tåg, Skalkstykke, Skålmstycke.

PUTSA, pútsa, v. a. 1. Göra ren, snygg och fin. *P. ett rum. P. skor, gevär. P. ljus*, aftaga den brinnande ljusveken, när han blir för lång. *P. träd*, rensa dem ifrån torra eller öfverflödiga qvistar, mossor, o. d. *P. naglarna*, klippa och jemna dem. *P. åf, upp*, se *Asputsa, Uppputsa*. *P. bört*, bortrensa, för putsning. — *P. sig*, v. r. Göra sig ren, snygg och fin. — *Put-sande*, n. 4.

PUTSARE, pútsare, m. 3. En, som putsar. Mest i sammansättningar, såsom: Skoputsare.

PUTSJERN, pútsjærn, n. 3. Jern, hvarmed något putsas.

PUTSKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. 1) Se *Beskärknif*. — 2) (garf.) Knif, hvarmed hudar afputsas.

PUTSLUSTIG, a. 2. Narraktigt, skalkaktigt lustigt. *En p. person. P. historia*. — *Putslustighet*, f. 3. — *Putslustigt*, adv. [Puss—.]

PUTSMAKARE, m. 3. En, som är fallen för att göra lustiga puts och upptåg. — *Syn.* Upp-tågsmakare.

PUTSMAKERI, n. 3. Utförande af lustiga puts.

PUTSMEJSEL, m. 2. pl. — *mejstar*. Se *Durkslag*, 2.

PUTSNING, f. 2. Förrättningen, arbetet, då något putsas.

PUTT, m. 2. (fam.) Puss, pöl. (Skämtv.) *Gå i p-en*, gå förlorad, på tok.

PUTTELKRÄMARE, m. 3. (fam.) Småkrämare.

PUTTINGSBULT, m. 2. (skepp.) Jernstång, klädd med läder och najad tvärs öfver ett under-vant vid svigtningen.

PUTTINGSSKENA, f. 1. (skepp.) Platt skena, hvari beslaget å nedra stångvantsjungfrurna slutar.

PUTTINGSVANT, n. 3. (skepp.) Veflade tåg från sidorna af en märs till svigtningen.

PUTTRA, v. n. 1. (fam.) 1) Tala fort, lågt och inom munnen. — 2) Knota, grumsa. — *Puttrande*, n. 4.

PUTÅL, se *Pirål*.

PUZZOLANA, -- låna, f. sing. (ital.) Ett slags rödaktigt jord till murning, isynn. under vattnet.

PYGMÉ, pygme, m. 3. (grek. *Pygmaios*, af *Pygmá*, knytnäve) Se *Pyssling*.

PYNDÅRE, m. 3. (af *Pund*) Graderad dubbelarmad häfstång, hvars ena arm är mycket längre än den andra, och som begagnas till vägning, i det genom flyttning af dess hypomochlium tyngden utvisas.

PYNT, m. 2. (skepp.) 1) Ett slags nät, lagdt öfver en tafsad sladd af ett tåg. — 2) Spetsen, eller yttersta ändan af armen och flyet på ett ankare.

PYNTA, v. a. 1. (pop.) Sorgfälligt putsa, tillreda. Jfr. *Tillypynta*.

PYRA, v. n. 1. (pop.) Säges om bränsle, som icke vill brinna, utan blott ligger och glöder eller brinner svagt.

PYRAMID, -- i'd, m. 3. (grek. *Pyramis*) 1) (hos de forna Egyptierna) Stor, hög byggnad af sten, hvars fyra sidor löpa snedt uppåt i en spets. — 2) (geom.) Solid figur, med en rätlinig plan yta till bas, från hvars sidor trianglar sammanlöpa i en punkt. — *Ss. P-formig*.

PYRAMIDALISK, a. 2. Som har formen af en pyramid. — *Pyramidaliskt*, adv.

PYRAMIDKLOCKA, -- i'dkl'cka, f. 1. En klockväxt ifrån Italien, ofta manshög, och till hela sin längd beklädd med oräknliga, stora, ljusblå blommor. *Campanula pyramidalis*.

PYRAMIDPOPPEL, m. 2. pl. — *popplar*. En art poppel, som växer hög och smal, nästan i pyramidform. *Populus pyramidalis*.

PYRIT, -i't, m. 3. (mineral.) Svafvelkis.

PYROFOR, pyråfår, m. 3. (från grek.) Ett slags kemiskt pulver, som tänder sig sjelft i fria luften. [— phor.]

PYROMETER, pyrámét'r, m. 2. (från grek.) Verktyg af eldfäst lera, hvarmed högre grader af hetta kunna mätas. Eldmätare.

PYROTEKNI, pyrâteckni', f. 3. (från grek.) Fyrverkarkonst.

PYROTEKNISK, a. 2. Tillhörande fyrverkarerkonsten.

PYRRHICHIUS, pyrri'kiuss, m. 3. pl. — *ier*. (pros.) Versmått, bestående af två korta stafvelser (u u).

PYRVEL, py'rrv'l, m. 2. pl. *pyrvelar*. (lat. *Parvulus*; fam.) Liten gosse.

PYS, m. 2. (prov.) Liten gosse.

PYSCHA, py'scha, f. 1. (fam.) Se *Frilla* och *Sköka*.

Anm. Är förmodligen feminin af *Pys* (se föreg. ord), eller härleder ordet sig ifrån det gamla *Pusa* (fr. *Epouse*, ital. *Sposa*, lat. *Sponsa*), hustru, gemål.

PYSSEL, n. sing. Se *Pysslande*.

PYSSLA, v. n. 1. (fam.) Se *Syssla*. *P. med något*. *P. öm*, med omsorg sköta, vårda, ansa.

PYSSLANDE, n. 4. (fam.) Se *Sysslande*.

PYSSLING, m. 2. 1) (lat. *Pyssio*) Ovanligt liten människa. — *Syn.* Dvärg, Tummeliten, Tummelitott, Pygmé. — 2) Se *Gast*, 1, b. — 3) (nat. hist.) Se *Maki*. — 4) (bot.) En liten ört med gula blommor, på sandåkrar. *Hyoseris minima*.

PYTS, py'tts, m. 2. Konformigt vattenkäril, som i öfra smala ändan har en stropp att bära det uti.

PYTT! int. Uttryck, hvarmed man i en harnsen, försmädlig, trotsig eller skämtsamt ton låter förstå, att något icke lyckats eller skall lyckas. Man säger äfv.: *Jo p! p. ock!* äfv. *Pyttsan!*

PYTTER, py't'r, f. 3. pl. (prov.) Se *Tusen-skön*.

PÅ ell. **UPPÅ**, prep. (i fornspråket *up a*) Be-tecknar: 1) Ett tings läge med afseende på det föremål, som stöder det. *På marken. P. taket. Boken ligger p. bordet, midt p. bordet. Hans hufvud bars p. en pik.* — 2) Ett tings flyttning eller rörelse, så att det får ett sådant läge öfver ett annat. *Lägga bröd p. tallriken. Sätta hatten p. hufvudet. Vattnet spilldes p. marken. Stiga upp p. muren.* — 3) Läge eller rörelse, vid, emot ett lodrätt föremål. *Klockan hänger p. väggen. Skrifva p. en hängande svart tafla. Stöta till någon midt p. magen.* — 4) Ort, ställe, yta. *P. ett ställe, en ort. P. slottet. Få en fläck p. klädningen.* Brukas alltid om öar och holmar, t. ex.: *P. Sicilien, p. Gottland, p. Helgeandsholmen.* — 5) Rörelse till ett ställe. *Gå p. börsen, p. spektaklet. Drifva handel p. utrikes orter.* — 6) Omkring, öfver. *Han har inga kläder p. sig. Bära kappan p. begge åtlarna*, se *Azel*. — 7) Vid, invid. *Han bor p. Regeringsgatan. Sitta på hvarannan, tätt*